ՊԱՅՄԱՆՔ
Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 180 ղշ.
» Գաւառաց » 40 Մէճ.
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 90 ղշ.
» Գաւառաց » 5 Մէճ.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 50 փր.
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղուրուշ, աւելի անգամներու համար գատ սակարկութիւն կըլլայ:

ՄԱՍԻՍ
ԼՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ
Դուրս ղրկած լրագրաց ծանրութեանը խմբագրութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր—Տնօրէնին պիտի ուղղուի, Կ. Պոլիս, Չինիլի խան, Մասիսի գրասենեակը։
Հանրու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 30 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԾԱՆ.

Ներկայ պարագայից՝ վերաբերեալ ամենակարեւոր նիւթեր անկարելու անձկութեան պատճառաւ չուզենալով թերթը մեծցնել, փոխ առաւօտ յաւելուած մը պիտի հանենք։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մադրիտ 8 սեպտ.

Գ. Քանովէլայ գործակից խնամակալութեան գլուխ անուանեցաւ. Երեսփոխանական ժողովին, և նոր նախարարութիւն մը կազմեց։

Ամենամեծ խաղաղութիւն կը տիրէ հոս։

Փարիզ 7 սեպտ.

Ուրբաթ Միլան իշխանն այսօր հոս հասաւ։

Փարիզ 8 սեպտ.

Հրատարակեցաւ այս առաւօտ Կոպենհագէն հարցին գրաւեալ վերջին մասերէն այսօր քաղուած մասն։

Լոնտրա 8 սեպտ.

Այս շաբթու Փանգլէյին գրասենեակին բացուածը կը պատուէր։

Նոր բնակութիւնք հրամայուեցան։

Խորհրդարանը Նոյեմբեր 4ին պիտի գումարի։

Մադրիտ 8 սեպտ.

Գ. Քանովէլայ մտադիր է 15000 պահեստի զօրք գրաւել Կուբա կղզի, 50,000 մարդ գինել և պատերազմի ծախուց մեծագին առատութիւն ընծայել։

Հալիֆաքս 8 սեպտ.

Գրքեոնի հրատարակութեան Արիզոնա նաւահանգստէն իւր կուտան թէ վերջին փոթորիկներուն ժամանակ 63 մեծ նաւեր կամ ընկղմեր են կամ այլ և այլ կողմեր։

Փարիզ 9 սեպտ.

Պատերազմական տաւղանաց ամբողջական վճարման հարկաւոր գրամագլուխը հաստատուած է։

Մադրիտ 9 սեպտ.

Գ. Քանովէլայ իր ընտրած նոր նախարարները խորհրդարանին ներկայացընելով կառավարութեան քաղաքը ակնարկեց, հաւատալով թէ երկրին կառավարութիւնը գաղութներուն հանդարտութիւն պիտի լինի, որոյ համար զօրաց մէջ կարգապահութիւն և պատշաճաւոր միութիւն ու ներքին հարկ է. եթէ օրինաց համաձայն փոփոխել, բայց մեր հանրապետութեան ուրիշ պետութիւններէն ճանչնալն անկրկնելի է։

Լոնտրա 10 սեպտ.

Օսմ. Քօնս. 51 3/16
Փոխ. 1869 63 3/16
» 1871 67 3/4
» 1872 84 1/4—49 3/4
Անգլ. Քօնս. 92 9/16
Արծաթ 24 1/2
Ոսկի 34—36

Լիվերպուլ 8 սեպտ.

Բամպակ Մ. Ն. 9 1/8
Վաճառուած 18000 հակ.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝

Վէքիլի կառավարիչ Նշրէֆ փաշան Սիւլէյմանիէի կառավարիչ անուանեցաւ։

Մէմալէի գաւառակի Պոլիս էֆէնտին Վէքիլի կառավարիչ անուանեցաւ։

Լեվանթ Հերալտ կը ծանուցանէ թէ Բարձր. Քէմալ փաշան իր անձնական տկարութեան պատճառաւ Պետական խորհրդոյ նախագահութենէն հրաժարեր է, և այս պատճառաւ երկուշաբթի օրը Մեծ—Եպարքոսը նախագահեր է Պետական խորհրդին։

Երեկոյեան օրը Բարձր. Միտհատ փաշան կայսերական պալատը կոչուելով՝ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւ ունեցաւ, և այն ներկայացումէն ետև զրոյց մ'ելաւ թէ Պետական խորհրդոյ նախագահ պիտի անուանի։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՆՈՒԱՃԸ ՈՍԿՈՒՈՅ

29 օգոստ. չորեքշաբթի իրիկուն		57. 9
30 » հինգշաբթի առաւօտ		
ցուցուեցաւ		57.12
կէս օր		57.5
Կ. Պոլիս 29 օգոստ.		
Սուրէթէ մէնէքրայի բաժինք Անգ.	լիր.	10.26
Քրէտի »	» Օսմ.	14.35
Քրէտի Օսմ—Թիւրք		4.
Երկաթուղւոյ հին	Ֆր.	147 1/4
» նոր		60 1/2
Փոխ. 1863	»	346
» 1865	» »	356
» 1869	» »	319 1/2
» 1872	» »	85
Թղթադրամ	Ոսկին	114

ԱԶԳԱՅԻՆ

Քաղաքական ժողովոյ հրաժարական մէկ երկու անդամոց և Պէկեան էֆէնտիի և Օրագրոյ խմբագրին անօրէնութեամբ և ջանիւք Ընդհ. Ժողովոյ յաւաջիկայ նիստը ի Ղալաթիա և գումարել ընելու համար թրեսփոխաններէ ստորագրեալ հանրագիր մ'երէկ առաւօտ Ընդհանուր Ժողովոյ Ատենապետ Վլ. Մեհմ. Յարութիւն էֆէնտիի տալուելով, կը լսենք թէ Նորին Վսեմութիւնը ալ Ս. Պատրիարքին հաղորդեր է խնդրելով որ պատշաճն ու պատշաճը որոշէ։

Ս. Պատրիարքն ալ պատասխան գրեր Ատենապետ էֆէնտիին թէ Ընդհանուր Ժողովոյ նիստերն ուր ուզեն ըրեն կընան, իր համար միեւնոյն է. բայց քանի որ նախորդ նիստը Մայր եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցեր, և այս անգամ ալ միեւնոյն կերպով իր ստորագրութեամբ հրաւէր ուղղած է առ երեսփոխանութիւնն, չկրնար այսպէս առանց առաջարկութեան մը վրայ անտեղի Ընդհ. Ժողովոյ գումարման և որոշման՝ իր հրաւէրը յետս կոչել, իր ստորագրութիւնն ինքը իր ձեռօք անարգել և այլ և այլ մեկնութեանց տեղի տալ. առաջի Ընդհ. Ժողովոյ գիտնալն խնդրոյ թէ հարկաւորաց կը յանձնէ, որ ինչպէս արժան է և օրէն, 51 երեսփոխանաց խնդրոյն նկատմամբ պէտք եղած անօրէնութիւնն ընէ։

Ս. Պատրիարքին այս պատասխանէն կը յուսացուի որ այս խնդրոյս վրայ անօրէնութիւն մ'ընելու պաշտօնը Պատրիարքին կը մնայ։

Չենք յուսար որ գիտնան Ընդհ. Ժողովին գալու այս տեսակ ազօրինաւոր և տարամամբ առաջարկութեան մը կարեւորութիւն տալով՝ Պատրիարքական ստորագրութեանն անպատուելու և պարկեշտ ժողովրդեան ալ ինքնասիրութիւնը վիրաւորելու աւելի տայ։

Կը լսենք թէ ժողովրդեան կողմանէ քանի մը պատուաւոր անձինք պատգամաւոր գնացեր են Ընդհանուր Ժողովոյ փոխ. Ատենապետ էֆէնտիին և բողոքեր են գումարելու նիստ ընելու առաջարկութեան դէմ, յայտարարելով թէ պարկեշտ և օրինապահ ժողովրդեան մը դէմ ցոյց տրուած այս անփառահանութիւնը մեծ ցաւ պատճառած է ժողովրդեան։

ՕՐԱԳԻՐ ԵՒ ՋՕՅԻԼԵԱՆՔ

Օրագիր իւր երէկուան թուով մեր վրայ բաւական յարձակում մ'ըրած է մեր ցրուելն ձեռօք յայտարարութիւն մը բամբասած ըլլալն հետեւութիւն հանելով թէ այն յայտարարութիւնը մեր գրած ու մեր տպած ըլլանք։

Մեր ցրուելն յայտարարութիւն մը ցրուելէն եթէ կինայ պատճառ անհեթեթ հետեւութիւն մ'ելնելու ըլլայ հարկ կըլլայ ըսել թէ խմբերի Արեւելեան Մամուլն ալ հեղինակն ու տպողը մեզ՝ են, որովհետեւ զայն ալ մեր ցրուելը կը ցրուէ։

Յայտարարութիւն մը գրողը, ուրիշ տպարան մը տպողը, և ցրուող մը պէտք ըլլալով, մեր ցրուելն առաջնորդ է. նա ալ քանի մը ղրշ. փորձը սատանայ համար ցրուեր է, ինչպէս որ ուրիշ ժամանակներ ալ տետրակներ հաշուեցոյցներ և ուրիշ այլ և այլ տպագրեալ թերթեր ցրուած է՝ փոխձը ստանալով։

Աւելորդ մեզի ինչ։

Մեր ցրուելն աղատ և ինքնիշխան մէկն է. մեր գործին մէջ ունեցած պաշտօնը կատարելէն ետև ուրիշ լրագիր կամ որ եւ է թերթ կը ցրուէ եղեր. Նմանապէս մեր տպարանին գրաշարները կամ տպագրիչը երբեմն գիշերները ուրիշ տպարաններու մէջ կերթան կաշխատին. մեր ինչ իրաւունք ունինք խառնուելու մանաւանդ արգելելու։ Նոյն իսկ Օրագիր ալ եթէ իր թերթերը ցրուել տալու համար մեր ցրուելն գործածել ուզէ, և ան ալ ցրուէ, երբեք իրաւունք մը չունինք բան մը ըսելու, քանի որ մեր գործին վնաս չըլլար։ Մեր ցրուելն պատշաճ ժամանակ մէջ է Օրագրոյ թերթերուն հեղինակը մե՞ք եղած կըլլանք։

Օրագիր՝ այս անճոռնի տրամաբանութեամբ ճանրայ ելնելով խել մ'ատրի նման ոյլնդակութիւններ ու զրպարտութիւններ կը յերիւրէ մեզի դէմ։ Բայց ինքզինքը թող չյուսացնէ, իր գործերն ու սկզբունքները հրապարակի կեցած են, և դատողութեան ու չդատելու չափ ապուշներ շատ չեն մնացած։

Իսկ գանիփակ նիստ ընելու կամ չընելու խնդրոյն գալով, մեզ համար ո՛չ ալ ըլլայ փայլի չէ. գանիփակ նիստ չընելու համար անդադար պաշտպաներն Օրագիր և Ջօյլեանք եղած են, հիմա ալ հակառակը կը պնդեն. և մենք իրենց այս խաղը հակասութիւնը ցոյց տալով իրենց ժողովրդականութեան սուտ դիմակը վար առնել կուզենք ի տեսութեան։

ՁԱԽԱԿՈՂՄԵԱՆ ԹԵՐԹԵՐ

Անցեալ ուրբաթ աւուր Երեսփոխանական նիստը՝ Ձախակողմեան թերթերուն տրամադրութեան հակառակ արդիւնք արտադրելուն, ինչպէս գիտէին կ'ըլլայն, իրարու հակառակ տարբեր գծերով կընկրուցին, և օրհասական բուռն կատաղութեամբ՝ Ժողովրդական պաշտօնէից անմեղ վրայ կը յարձակին։ Մեկի յուսահատութիւնն ո՛ր աստիճան կ'առաջնորդէ զմարդ. անոր բանը խմացական զօրութիւնները կը խոփանէ, կը գոցէ անոր առաջ արդարութեան և իրաւանց դռները. այնուհետեւ յուսահատին արդ. պարտութիւնն՝ իւր մեղսալից կիրքերն են. օրէնք իւր անսանձ և յաւէտ կամքը. համառօտ ըսենք, ամէն խղճմտութեան դէմ իր իղձը՝ վեհագութեան հակառակ կողմի բանդագուշել ոչ յաջ և ոչ յահեակ նկատելով։

Յիշեալ թերթերէն մէկն անունն կուզէ ձևացնել սրտէն թէ Երեսփոխանութեան կազմանէ Սահմանադրութիւնը կէս առ կէս գործածողք առաջարկութեամբ ետ ընդունուած է խոհեմաց իւր հրաժարականը, և կուրի ամէնը այլնդակ հետեւութիւններ հանել։ Մէկ ուրիշն ալ (նոյն խմբէն) ասոր հակառակ կը պնդէ թէ առանց գոցուած էր երբ քանի մ'երեսփոխանք բերան պառ գամբարաբար իրենց իրենց Ս. Պատրիարքը հօր քոմը երեսցով հրաժարական ետ առնել տալէն։

Ասոնց ո՛րն սուտ է. Գասն զի առաւելապէս թէ և խեղաթիւրած՝ բայց և այնպէս պաշտօնական կերպարանք մը առած է գործին իսկ երկրորդն առաւելն աւելի անմնանդ խմատութեամբ ելեր կցնցնել կուզէ, որ-

պէս թէ, մէկ քանի երեւելիները առանց ժողովին որոշման ինքնահաւան և բռնութեամբ պաշտօն ստանձնելութիւն մը կազմած են։ Այլ Գաղափարները չեն զիջանիր որ այդ տեսակ հնարաւորութիւններ Ազգային գործոց մէջ այլ կը խաղատակուէին, թող թէ սաստիկ ժամանակ գալու մէջ։

Օրուան որ այդ թերթերուն պարագլուխն է, և խօսքի գործն ժողովրդականութիւնը մարդու չափ, քիչ մ'առաջ երկրորդ ժողովրդեան մէկ մասը կանխատեսել բոլոր թէ «Իրճանակներ եկած էին ձախակողմեանները ծեծելու համար»։ Ինչ անխիղճ անգթութիւն. յաւէտ նորաստիկ մը համար ժողովրդեան մէկ մասն յանիրաւի զրպարտել։ Միթէ Իրճանակները ժողովուրդ չե՞ն, հայ չե՞ն, և միթէ անոնց ներկայութենէն այդ հետեւութի՞ւնը կ'ելլէ. Կանգնի կը գտնուին եղեր. և միթէ անոնց անց ու դարձին առանձին նշանակութիւն մը կրնա՞յ ունենալ. ո՛չ ապաքէն բոլոր ժողովուրդն ալ կ'անցնէր ու կը գտնուէր։ Մենք ձեռնարկէն խղճմտօրէն վրայ դնելով կը վկայենք, ինչպէս նաև մեզ հետ շատեր կը վկայեն, որ Օրտագիւղ վերջապէս Իրճանակները մինչև վերջը պարկեշտութեամբ և հանդարտութեամբ կեցան ինչպէս միւս հայերը։

Այսնէ մարդկութեան դէմ անվայել ամբաստանութեամբ և զրպարտութեամբ համեստ ժողովուրդի մը զգացումը խոցելու ձեռնարկել ծայրայեղ անպատշաճութիւն է։ Ամէնանախ բաղկան ժողովուրդը մ'ըլլալ 'ի վեր երկրորդութեան մ'ունինք, ե՞րբ բաժնուած, ե՞րբ անջատուած է Ընդհ. Ազգային ժողովոյն մէջ երեսփոխանի մը ծեծուիլը։ Մենք թէև այս խնդիրներու եւ ծանր, ու եւ փափուկ խնդիրներ տեսած ենք, բայց անոնց մէջ առանձին դէպք մը անգիտ անցած չէ երբէք։

Այդ ձախակողմեաններն երբ ետինէն գործովի խնդիր մը կ'ելնէ, «Իրճանակները վրայ մարդ են, ողջամիտ են, զգայուն ակր են և այլն» կ'ըսեն. երբ գ երեսփոխանական խնդիր մը կ'ելնէ՝ «Իրճանակները ֆերմեռանդ մարդիկներ են, կրօնասէր են, անկեղծ են, Քրիստոս հայեր են և այլն» կ'ըսեն։ Իսկ երբ խնդիր մը ծագի որ ձախակողմեանց նպաստաւոր չէ, և երբ թամամ կը տեսնեն ինքզինքնին ժողովոյ այն համակրութենէն, կ'ելլեն ժողովուրդը անարգել ու թշնամանել։

Այս զրպարտութիւնն անոր համար մէջբերեցինք այս անգամ, ոպէս զի պարզուին երեսփոխաններ ըր խորհրդոյն, ընդհանուր ժողովոյն անդամոցն, և ազդ մ'անգամ քանի մ'Էնթիքիկան անձանց ձեռքը խաղալիկ ըլլան։ Եւ այս նպատակին համանելու համար այդ զրպարտութեան ծանր կերպարանք մը տուած են. այն է թէ, եթէ Ընդհ. ժողովոյ նիստը Մայր եկեղեցին ըլլայ, ձախակողմեան երեսփոխանք չպիտի կրնան ներկայանալ և իրենց կարծիքն ազատ յայտնել, վասն զի վտանգուութիւն յանձնի. և «Դարաթիա՛, Դարաթիա՛» կոչուածներն։

Ինչո՞ւ համար վտանգութիւն յանի և կը կասկածին ժողովուրդէն, քանի որ գոյն կը ներկայանեք. չէ՞ք գիտեր որ ժողովուրդը կը սիրէ իր պաշտօնեաներն և դանդաղ կը մեծարէ. չյա՞ւն որ անոր իրաւունքը բռնաբարելու գիտումն մ'ունենաք և այդ պատճառաւ ըլլայ ձեր կասկածը. եթէ խօսք առանձին ձախող գիրքին մը մէջ կը գտնուիք, ժողովուրդն իրաւունք ունի սրտանց բաւանալու և իր քաղէն ձեզ վտանգած ըլլարուն դէմ բողոքելու։ Բայց ատ ալ չենթադրենք բոլորը թէ՝ մենք ան ձախակողմեանք Մայր եկեղեցւոյ մէջ գումարուելու փառաւորութիւն չունին, որովհետև ատ ալ խօսինք անոր անիրականութիւն վտանգ չըլլալ Դարաթիայ մէջ. վասն զի Ընդհ. Ժողովոյ նախընթաց նստին որ Դարաթիայ եկեղեցին գլուխ համեցին մաշակալներն ու չէ թէ Մայր եկեղեցին։

Դառնանք գանգատ նիստին։

Ձախակողմեանք, որ երբեմն գաղտնի նիստ ընելու դէմ էին, այսօր եկեր գաղտնի նիստ կը պահանջեն։ Բայց այն ժամանակն ինչ պատճառներ որ կային գաղտնի նիստի դէմ բողոքելու, գործեն մի նոյն պատճառները կան այսօր։ — Ո՞վ կը ներկայացնէ Ընդհ. Ժողովը — ամբողջ հայ ազգը։ Որո՞ւն գործերը կը տեսնուի — Հայ ազգին։ Ուրեմն ինչո՞ւ չեն ուզեր հայ ազգին ներկայութիւնը։ Միթէ գաղտնի գիտուններ ու որպատակներ ունին։ Ո՛չ, ո՛չ, ո՛չ. այդ այդ կը ներէ, և ոչ Ընդհ. Ազգ. ժողովը կրնայ անոր համաձայնութիւն ցոյց տալ։ Վասն զի մինչեւ ձախակողմեան երեսփոխաններէն մէկ քանին, որ հրապարակի մէջ խմբագրութեան պաշտօն կը վարեն, երեքը հաղարէն աւելի բաժանորդներ մ'առաջ կատարուած իրաւունքներ մը չեն աւելի իր պարտուութեամբ ու խղճմտութեամբ ներկայացնել, այլ ուղղակի անոր կայացման և կը խոստովանին ու խոհեմ, որպէս բազմաթիւն անընդհատ այս մը անոր գրելով, հապա եթէ գաղտնի նիստ ընելու, ըլլան ինչ անիրաւութիւններ չեն ըներ ազգային կենսական խնդրոց և իրաւանց դէմ։

Վասնզի մնացած է և իրենք ալ ուշ մնացած են մեր մէջ դարձերու ժողովուրդը նանչցած է իր գիտակութիւններն, որ ձեւով ու խօսքով անոր բարեկամները կը ձեռնեն, իսկ գործով և այդուամբ կաղէն անոր հիմը քանդել ջանք կընեն իրեն թերթերն անոնց հայհոյել։

Քաղաքական ժողովոյ քանի մ' անդամոց այդ գործնական տարբերութիւն, որ մեր մտքի և նպատակ մը են, իրենց հակառակութեամբն իրար կը հերքեն և ինքզինքնին կը խայտառակեն։ Եւ դու է բոլոր որ մինչեւ մեծ նպատակի մը կը ծառայեն, տակաւին ազգային միաբանութիւն մ'իրենց մէջ գտնելու չեն կրցած յաջողիլ։ Սակայն այս նախատինքն ու անճոռնի ծածկելու համար, բարեկամաբար կը յորդորենք զիրենք և կը խրատենք որ նախ մէկ անգամ խօսելէն, մէկ անգամ խորհին, մէկ անգամ որոշելու յետոյ ձեռքերնին գրիչ առնուն, որպէս զի այս տեսակ հակասութեանց մէջ միւս անգամ չը խաղացնեն, կարելի եղածին չափ իրենց փաստերուն խմաստակրական կերպարանք մը տան, և մանաւանդ զգուշանան ազգին և ազգային իշխանութիւնը նախատելէ։

Ծ. Մ.

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐ

ՔԱՆԻ ՄԸ ԽՕՍՔ ՄԵՐ ՕՐԱԳԻՐ

Օգոսն էֆէնտի՛,

Կարդացի ձեր գրածներն ուշի ուշով։

Խնդիրը գաղտնի նիստ ընելու վրայ է։

Ինծի կը ներէք, մենք ալ երկու խօսք ընենք։

Դուք, էֆէնտի, կը պահանջէք այժմ որ յառաջիկայ նիստը գաղտնի ըլլայ։

Բա՞ն է։

Բայց ինչո՞ւ։

— Այս հարցման պատասխանելէ առաջ նախ սա բանը։

Ազգային ժողովոյ որոշումներն՝ երբեմն օրէնսդրական ժողովոյ որոշում վճռուելէ ետև՝ օրինաց կարգ կանոնին և պաշտօնական ընդհանուր ժողովոյ նիստերը դռնբաց ըլլալը որոշումն բրած է ընդհանուր ժողովը, ուրեմն անոր այդ որոշումն այսօր օրինաց կարգ անցած է։

Այս մէկ կողմ։

Բ. Օրէնսդիր ժողովն օրէնք մը փոխաբերելու համար 'ի հարկին փոփոխելու և չաւելու համար զօրաւոր պատճառ մ'ունենալու է։

Արդ՝ բոլոք մեզի, էֆէնտի, ինչ զօրաւոր պատճառ ունիք այժմ գաղտնի նիստ ուզելու։

Խօսեցէ՛ք, յայտնի խօսեցէ՛ք, բայց կը խնդրենք որ ձեր մէն մի խօսքերն ու փաստերը կրպաշտօնեայ փոյթ հիմնէք։

Գո՞ւք, էֆէնտի, մէկ քանի Իրճանակներու անզուսպութիւնը պատճառ բռնելով, կուզէք Ազգային ժողովոյ դռներն Ազգին դէմ փակել։

Բայց բոլո՛ք, խնդրեմ, էֆէնտի, ինչ ապացուցութեամբ կրնաք թէ այն Իրճանակներուն անզուսպութիւնը երեսփոխան մը ծեծելու համար էր։

Հիմունքի՞ն է ձեր այդ բառը, կասկա՞ծ, թէ իրողութիւն։

Իրողութիւն չէ, և այս հաստատելու հարկ չկայ. վասն զի իրի մը հաստատութիւնը իրեն գոյութենէն կը հետեւի։

Եթէ հիմունքին է, մենք հիմայութեան համար չենք բնծայեր. և եթէ կասկած է, կրնանք թէ կասկածն իրողութիւն չէ, փաստ չէ, ապացոյց չէ, և մենք ալ կասկածանօք կրնանք բոլոր որ շատ հաւանական է թէ այն Իրճանակներուն հակառակորդաց կուսակցութեան վերակեցողն անոնց ձեռքով բերուած ըլլան ու և է նպատակաւ։

Այս և ասոնց նման կասկածներ մենք ալ կրնայինք մեր մտաց մէջ յղանալ. առաջին ինչո՞ւ կասկածինք, ինչո՞ւ չարաչար մեկնութիւններով թերթերը մտնենք և հասարակաց կարծիքը 'ի չարն առաջնորդենք. բռնե՛ք, էֆէնտի, ժողովրդեան մէջ լոյս և գաղափար սփռելու պաշտօն ունեցող լրագրական մը պաշտօնն այս է, կրնա՞ք սոսկ Ձեր խղճմտանք ըսել։

Ալ ինչո՞ւ կասկածանաց վրայ այսչափ խօսինք, քանի որ չենք կրնար մեր խօսքերն անոնց վրայ հիմնել։ Այս մասին մենք մեր գիտցածն անկեղծօրէն ըսենք։

Երբ Քրիստոսաւոր և փափուկեան էֆէնտիներու տրամադրութիւնը պահ մը չփոթ և այսու պարզ դէմքին կրնէին, այն ատեն ջանքեր եղան այդ փորձերը գործելու և ահա այն մէջէն Իրճանակներն անցան այն կողմ, որպէս զի չըլլայ հանդարտեցնեն, և ժողովին բարեկարգութիւնը պահպանեն։ Մենք գոյս կրնանք մեր խղճին վկայութեամբ, և ո՛վ որ կրնայ առոր հակառակը ապացուցանէ, թող համարձակ երեւան գայ և իր բառը հաստատէ։

Արդ՝ բոլո՛ք, էֆէնտի, ժողովուրդը ե՞րբ ձեր վրայ ձեռնամխեց, ե՞րբ երեսփոխանաց ազատութեանը վրայ բռնացաւ և ե՞րբ զձեզ խօսել արգիլեց։

Բոլոք, էֆէնտի, բայց խնդրեմ ձեռքերնիդ կուրծքերնուդ վրայ դնելով բոլոք, ե՞րբ գուք ձեր կարծիքը կը յայտնէիք, ժողովուրդն ինչ բրաւ ձեզի. երբ Ալիքսանեան Մասթէօս էֆէնտի ամենայն ազատութեամբ իր կարծիքն յայտնեց, ինչ բրաւ ժողովուրդը, և երբ Գէկեան էֆէնտի կը խօսէր, գորջեւ կրկին ինչ բրաւ ժողովուրդը։

Էֆէնտի՛, եթէ դուք ուղղութիւնը կը սիրէք, և եթէ արդարութիւնը կը յարգէք, խնդրեմ անկեղծօրէն բոլոք թէ ո՛վ գէկեան էֆէնտի խօսելէ արգիլեց։

Ձեր չըսածը մենք բոլոք։

Ի ձայնի դէմ ընդհանուր հաւանութեամբ Մ. Պատրիարքին պաշտօնակատարութիւն մը երեսփոխան առաջարկութիւնն ընդունուելէ ետք՝ երբ Գէկեան էֆէնտի բան կ'ելլար «Մ. Պատրիարքը ամբաստանութեան ներքև է» կը պոռար, երեսփոխան էֆէնտիներն անմիջապէս սրտաբաւ ըսելն վլուքը որ ըսէ, ինչպէս նաև ատենապետ էֆէնտին ալ «խօսք չունի» բսաւ։

Բոլէք հիմա, էֆէնտի, այն պահուն ինչ բրաւ ժողովուրդը — 'ի ցոյց գոհունակութեան ծափահարեց Ատենապետ էֆէնտիի և երեսփոխանաց օրինապահութիւնն ու արդարասիրութիւնը. և ինչպէս կը հաւատան, նոյն օրը Թաղական խորհրդարանին մէջ Ալիքսանեան Մասթէոս էֆէնտի ալ Գէկեան էֆէնտիի բոլոր է թէ «Մ. Պատրիարքը պաշտօնէն ձըգելու համար ամբաստանութեան ներքև է» բսելը բաւական չէ, այլ իրական ամբաստանութիւնք և յայտնի ամբաստանող պէտք է։

Դուք զ առնելք հիմա, էֆէնտի, և Ձեր խղճին գիտակցութեամբն ըսէք թէ ժողովուրդին կասկածելու համամտականութիւնը ո՛ր պարագային մէջ է։

Արդեօք երեմն ժողովրդեան ծափահարութեան մէջէ՞ն ձեր երեւակայած վտանգը. ագէ՛կ, բայց միթէ այս առաջին անգամ էր որ ժողովուրդը կը ծափահարէր. ո՛չ ապաքէն ձեզի, Գէկեան էֆէնտիի և այլոց համար ալ ծափահարութիւն բրած է, և դուք ալ գիտէք բաժանորդ էք։

Ինչպէս կը տեսնուի, ձեր այդ կասկածը բնական անիրաւ է, և ժողովրդեան դէմ անվայելչութիւն կ'ենթադրէ, որ յայտնի թշնամանք մ'է ժողովրդեան դէմ։ Վասն զի Ազգային պաշտօնական երեսփոխանութիւնը 65 նիստ ունեցաւ մինչև հիմա, ներկայ էր ժողովուրդն ալ, և ե՞րբ անկարգութիւն մ'ըրաւ ժողովուրդը, ե՞րբ բռնացաւ երեսփոխանաց ազատութեանը վրայ և ե՞րբ և ինչպէս ծնաւ կամ աղդեցութիւն բանեցուց որ ասոնց չափազանցելու արդէն կրնէք։

Նախ պէտք է զայս հաստատել և ապա գաղտնի նիստ ընելու պահանջում ընել, պահանջում մը որ ինչպէս յայտնի է՝ կրնայ շատ մը մեկնութիւններ գալու բերել։

Յակոբ մ'ըր Թողունք, էֆէնտի, Ալիքսանեան էֆէնտիին սակայ ատ ժողովուրդն յայտնած գոհութիւնը, մեր Թողունք 6երդ նիստին մէջ Ալիքսանեան էֆէնտիին երեսփոխանի մը բրած ատ խօսքը «Պարգապահութիւնը գնէ ժողովուրդն ունէք» և մեր Թողունք, էֆէնտի, վերջապէս քանի մ'օր առաջ ընդդէմ Գէկեան էֆէնտիի Ձեր առ ժողովուրդն ուղղած գովեստները։

Հրապարակագրութեան առաջին պայմանն, էֆէնտի, անկեղծ սկզբունք ունենալն է, որպէս զի անդաւաճան հակասութեանց մէջ չթափուի. խմբագիր մը և գրչովն յարգելի պէտ օրը քանի մ'անգամ սկզբունք և կարծիք չփոխէ։

Բոլէք հիմա ուրեմն, ո՞վ է մեզ պատասխանատու և ո՞վ է անփառանքելին, ծա-

ղափ՝ բալը, թէ ժողովրդեան դէմ, այդ. անկյաւ և թշնամանալը կրա-կած յորս ցանող, գրգռող և սա-րածող ։

Ընթերցողաց կըծուցանք գատել
Հիմա գտանանք ուրիշ կէսի մը
Էֆէնտի, քանի որ այն կասկած-ներն անհիմն են, կը հասկէ ուրե-մն որ մեր անծանօթ գաղափարք մը կայ ձեր այդ պաշտօնէից մէջ և մենք ալ կը փափաքինք այդ գաղափարքն ե-րևան հանել ։

Ինչ է այդ գաղափարքը—համբաւ-ւը կըսէ թէ մէկ քանի երեսփոխանք Նպատակ ունին երկու ընդհանուր ժո-ղովոյ նախորդ նստին մէջ որոշած որոշման դէմ բողոքել և գայն ոչնչա-ցընելու ջանալ, այսինքն Քաղաքա-կան ժողովը՝ մնացունց Փ. Դոլա-բաեան և Ս. Փափազեան էֆէնտի-ներն արդարացնելով, ըմ. Պատրի-արքը պաշտօնէն զրկել ։

Ահա այս է, էֆէնտի, մեր յանդու-գն փափազեան էֆէնտիի բերանն եղող թերթի մ՛ալ արդէն գրած է ։

Կինա՞ք, ասոր համար կոչած է ըսել, եթէ կրնաք, ինչու մինչև հի-մա չանգարկեցիք ըսելու թերթին այն յայտարարութիւնը հերքել ։

Կը սեւնէ՞ք, էֆէնտի, մենք փառաւոր կամ սաղաջանցութեամբ կը խօսինք. խոկ դուք մեզ և մեզի խոստերով ժողովուրդ կը գրգռէք և մեր արժանապատուութեան ըղ-գացումը կը վիրաւորէք, որ անիրա-ւութեան ծայրագոյնն է, և բնա-կանաբէ՝ բերկրելիոն պաշտօն փոքր անձի մը ։

Մ. Փափազեան

Ականաւոր ազգային մը կիմացնէ մեզ թէ երէկ Զաւաճի խանը՝ Պէկ-եան Թադէոս էֆէնտիի անունին երեք կայր խորհուրդ մ՝եղեր է ՚ի ներկա-յութեան Բրետոսեան և Փափազ-եան էֆէնտիներուն, Օրագրոյ և Փունջի խմբագիրներուն և այլ քանի մը անձանց ։

· · · Խմբագիր

Հետևեալը անցեալ ուղղած ա-ռաւ ընդհանուր ժողովոյ ներկայա-ցուցած համրադրութեան պատճէնը ըլլալով, կը խնդրենք որ բարեհա-ճիք ձեր յարգոյ մէջ հրատարակել ։

1873 օգոստ. 29 Մնամք անձնուէր
ի Գալաթիա ազգին նայն
Գալաթիայ թաղեցիքս

Մեծապատիւ Ցեաղբ անդամք ազգային ընդհանուր ժողովոյ ·

Գալաթիոյ թաղեցիքս մեր սահ-մանադրական իրաւանց քանի տա-րիներէ ՚ի վեր բռնաբարուելուն վե-րայ մեր արդար բողոքը չլսուելով փորձութեան բռնի ընել ալ, պաշ-տօնարանած եմք գիմել առ գերա-գոյն ատեանդ ազգային երեսփոխա-նական ժողովոյ, որպէս զի մեր ի-րաւանց ձայնը լսելով արդարու-թիւն ընէք և մեր սահմանադրա-կան բռնաբարելով և կոխանով ի-րաւունքը մեզ վերադարձնէք ։

Փափազեան Սահակ էֆ. ամէնը ինն տարի յառաջ` թաղիս քուէարկ թաղական խորհրդոյ անդամ ընտրը-ւելէ ետեւ, մինչեւ ցարդ կը շա-րունակէ նոյն պաշտօնը առանց վե-րընտրութեան, հակառակ Սահմա-նադրութեան և հակառակ թաղեց-ւոց կամաց, Պատրիարքարանին հրա-մեն որ և է հնարիւք վերահաստա-տել ապու ինքնին թաղական խոր-հրդականութեան պաշտօնին մէջ, և այսպէս ինը տարին ՚ի վեր բռնա-նացած է թէ մեր թաղին, թէ մեր եկեղեցւոյն և թէ մեր վարժարանին վրայ, առանց երբեք հաշիւ տալու և առանց իր վարժապետական պաշ-տօնը կատարելու ։ Այս ապօրինա-ւորութեանց և բռնութեանց դէմ մեր բրած բողոքներն անլսելի ըներ, ասոր համար՝ բողոքաներէս ոմանք ալ եկեղեցւոյ մէջ չարաչար գանակոծ-ւած են ։

Արդ. Մեծապատիւ երեսփոխանք ազգին, առ ձեզ կը բողոքեմք այս հակասահմանադրական ապօրինաւո-րութեանց և բռնութեանց դէմ, և կը խնդրեմք յանուն Սահմանադրա-կան օրինաց և յանուն արդարու-թեան, որ մեր թաղը, եկեղեցին և վարժարանն ապատել այս միապե-տական բռնութեան լուծէն, և մեր ընտրական իրաւունքը մեզ վերա-դարձնէք, որպէս զի բաց օրինաց գործադրելու կարող ըլլանք, և մեր թաղը, եկեղեցին և վարժարանն այդ անձին սեփհականութիւնն ըլլալէ ա-զատին։ Մեծապատիւ ատեանդ

անձնախոնարհ ծառայք
Գալաթիոյ Թաղեցիքս
(50 Ստորագրութիւնք)

Հետեւեալ նամակին կրնայ հաս-կցուիլ թէ երեսփոխանական ժողո-վոյ յառաջիկայ նիստը դռնփակ ըլլալ տալու համար համրադրութիւն բա-ցողներն որո՞նք են և թէ ինչ անարդ միջոցներ գործածեր են ստորագը-րութիւն հաւաքելու համար։

· · · Խմբագիր

Երէկ Հասկոյին մէջ Թուղթեան Կիկոսա և Վարդանեան Յովհաննէս* էֆէնտիք գանձանակ նման ընկեր, համար համրագիր մը ներկայացուցին ինձ և ստորագրու-թիւնս խնդրեցին. խնդրոյն խորը քնա-փանցելով՝ չուզեցի ստորագրել ուստի պատասխանեցի թէ մինչև որ Փափազեան էֆէնտին չի տեսնեմ, չեմ ստորագրեր ։ Տարիք անհամաձայնութեան մէ մ՛էր գոր գործեցինք դէպ առաջ չկրցան հաս-կընալ։ Ինչից անցաց Գալաթիա և գա-նացի Հասկեան որձարանը նստող յոր-գիր եղեր կայրկալը, հոն էր յանկարծ ժամերը մ՝եկաւ և ծանօթ թէ՝ Փափազ-եան էֆէնտին մեզ կուղէ։ Ես ալ պատաս-խանեցի թէ այժմ գործ ունիմ չեմ կա-րող փոխեալ պատասխանեց թոն մը չը կարենալով համերաշխ Պէկեան և Վար-դանեան էֆէնտիները համոզելով ՚ի ձե-ռին գրածածն եկան, բայց այս անգամ, վերջապէս յայտ ՚ի բաց մերժեցի և յայ-տարարեցի թէ ազգային ստորագրութիւն մը չեմ ուզեր ընել, ասոր վրայ մ՛սպառնա-լով մերժեցին և ըսին կը յետմ թէ Գա-լաթիայ խորհրդարանին մէջ պատասխան անձնական դէմ ծանր խօսքեր կընեն որ երբեք չկայեր երեսփոխանին մը։

Աճուածիկ. · · · Խմբագիր Ազգային երեսփոխանին մը վիճակը որ իրեն հանձնա-ծին չկայոց երեսփոխան մը անպատուել կուզէ։ Մարզպա կարծեմն ազատ է, ես ո՞վ կրնայ բռնանալ անոր վրայ. գաւառացի երեսփոխան մը որպէս իւր ծառայ բռնաբոսութիւն չանձի, ասկայն և այնպէս նախապատուեօ գործելու եղանակը յայտնել, ինչ կուզէք, Պէկեան էֆէնտին սոսկ ցին տեսութեամբ իմ խօսքն ծանօթ ՚ի չնորհս ձեր խնդրել կերպակէք և երկրորդին հոյը վկարայն դործէք ըսել կը ցանկայք ձեր անձնականին. Գիտցէք որ ես այն անդամ անձերէն չեմ որ ձեր ամէն պարծանաց գործիք ըլլամ։ Այն գլուխ թեամբ կըյայտնեմ որ իմ գատողութիւնս և կամքս իմն սեփական է և կը բո-գորեմ այս մասին իմն եղած ամբողջան դէմ։ Մնամ անձնուէր Ազգին

Հայրապետեան Սերոբ էֆէնտի

1873 օգոստ. 29 Ազգային երեսփոխան ՚ի Գ. Փոլիս

Ասոր ինչ պիտի ըսէ Օրագրոյ խմբագիրը։

* Ըստ մեր տեղեկութեանց փափազեան Սահակ էֆէնտիի ընտելագոյն է, երկրորդը հայրենեաց անուան թերթին խմբագիրն ։

23 Օգոստոս 1873 Եննիգարու ·

Աշխէ Մասիս ·

Կը խնդրեմ որ սպասաւորին թերթի մէջ երկտողիս տեղի մը շնորհէք ։

Ազգային փոխանորդ անցեալ ուրբաթ Աւագ Ցային մեծ տաղաւար մը վաճառելով, երկու անմեկնելի արդիւնքներով իւր պարկերը, խու-հեմ և այլքան մեծամասնութեան մէջ հնչնունց միաձայն բնէ միա ինքն և հա-ւակյութեանց հայկակ ծնած փաթաթինեն՝ որ մեծ վրդով ու դերպ կարելնոյ Ազգային համրական խաղաղութեան և խնամեալ Անոսայն ։

Նաւարկեալն զգօն և գործօն ձայ-րապետենն՝ մնան միջնոր այդուն ըն-կութ և ընդ իւրեան ամբառնար և անձ-նար փորելու ու դալն ծովափերու մէջ կեցեալ ։

Այսուհետ ալ ամբարհավատական պաշ-տօնէի մը փորձ և կիրթ հանձարը բարօ-քական կամ Ազգային սատ նաւամերձու ա-տեն յանկոյ ժողովի մ՛ալ ժողովուրդ մը կոտ ամբուրելուն մէջ ՚ի յայտ կուզոյ ։

Վահան Յ. Ցատեան Աւետիսեան Ազ-գային ժողովոյ իւր ամբարհավատական գգօն առաջարկով և իւր խելամուտ խորհրդածէ այսպէս փորձը ուղղած օրն Ազգային երեսփոխանութիւնն եւ գնալու յարգ խոնեալ հայրապետ ժողովուրդներ ։

Մեր դրան անկեղծ շնորհակալիքը կը յայտնենք Վահան Ցատեանի խնամուած Առեխարեութեան, որուն պայքար և յայտ հեռէ ընդ երկար անապաւթեանն ու յաջողութեանն անձնաւոր փափագե-լով ու ծաղկելով հրաշութեանց նաև միա-հասարակ շնորհակալ ըլլալ Մեծ. Մայ-րենեան Յովակիմ էֆէնտին որ նոյն օրը Ազգ. ժողովոյն կարենալ չեղած ուղղա-թիւնը վերադարձնելով և այլերով զայն ատենապետէն օրուան պաշտօնին ու դա-հանքին համեմատ առաջարկութիւն մ՛ըն-րոց, առաջարկութիւն մը որ այնչափ յա-ջողութիւն խնամալ և գործադրե-լէ էր՝ որ խորհին այնքան մեծամասնու-թիւն մը զացուցնելով իրեն հաւանեցաւ ու մեր սուաջարկութիւններն յատուկ անցա-ցանելով Մասիսի խմբագիր · · · Նորա-տուխ Յութիւնեան և Մերկէճեանի էֆէն-տիներու առաջարկութեանց և յաջողու-թեանը առնելով նոյն օրուան Ազգային ճողովոյն արդիւնքն ու մեծ գործն եղաւ ։

Որով և Երինից Մորդոսեան հերի-նակը, Աւետոյ և Սրապատոյ հրանկոտ-կըն, Արծիւն Խարդանգ հայրենոյն Խե-ռայն ՚ի Ցարծոց ի Վարագայ վանուցն հայ-կին հանդիսաւոր հաստատուն, Ա.Թոռ Բերդակաց Զարմանութեան, ի մ-ոտի գոհութիւն այնքանի պաշտանէո-թեան և համակն ժողովրդեան ։

Աճա՛ Հայոց Ժողովուրդ, դու գերա-գոյն իրաւունքդ այս անգամ եւ պաշտո-նեղ համրական յարգանցաւ և գործադր-բութեան Ազգային ժողովոյ արդարանա-բոց և անաչառ գատաւոր և արդարադ ։

Այժմ Խրիմեան Ս. Հայրին վերադառ-նանք, մեր Աթոռ պատրիարքական յուսալի թէ գոն գործէ պիտի տանիլ Ազգային ժողովոյ և ժողովրդեան սիրե-կալին ու յառաջդիմութիւնը, փոխանակ այն մեծարելի հանգիստանց և սիրոյ գոր վայելեց Ազգային ժողովէն և ժողովու-րդէն, դիմաւորել զ ժողովուրդն իւր Աթոռ-ռենտեր, իւր կեանք, իւր երեսփոխանը, իւր պաշտօնեայն իւր գործքին մէջ միայն կը ծանօթ ։

Որեմն, պաշտօնական ներկայացու-ցիչ ժողովրդեան, մեր պարտքն է՝ մեր ձեռքը մեր խղճին վրայ դնել և «Ազգ իմ, աշխ իմ, ժողովուրդ իմ» կեանք իմ» ը-սելով գործել և մեր գործքով զայն գա-նել առ ժողովրդեան ։ Մնամ ազնուակ

Հանդէս Պ. Վ. Ա. յանձինըեան
Ս. Ոսկան եկեղեցական մի

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱՆԴԱՄՍ ՎԱՐԺԱՊԵՏԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

Մեծապատիւ էֆէնտիք,

Ազգային Վարժապետական Ժո-ղովոյ Զ. Նիստը պիտի գումարի յա-ռաջիկայ կիւրակէ որ 2 սեպտ. ՚ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին Գալաթիոյ ՚ի ժամ 6։

Ուստի կըհրաւիրեմք զձեզ որ բա-րեհաճիք գալ եւ ձեր պաշտօնը կա-տարել ազգասիրաբար։

25 Օգոստ. 1873 Մնամք յարգանօք
Խորհրդարան Գալաթիոյ
ի Դիւան Վարժ. Ժողովոյ
Փ. Ատենադպիր Ատենապետ
Մ. Գաքաւեան Ս. Միսաքեան

ԿԱՐԳ ԽՆԴՐՈՅ

1. Ընթերցումն եւ վաւերացումն նախորդ նիստերու ատենագրու-թեանց.
2. Վինքանալութիւն Նախակրթա-րանի գրոցուր եւ ալ խորհրդա-րոտ յեղուին վրայ։

· · · Խմբագիր.

Կրկին անգամ կը ծանուցանեմք խնդ. ընկերութեան բաժանորդաց թէ Ընկերութեան Նորքին վճռական-հանուցեան Գ. հանդէսը պիտի կա-տարուի յառաջիկայ կիւրակէ սեպտ. 2 Ազգ. Հիւանդանոցը. փառնոյ կալ-գուղարներ թէ, ով որ մինչեւ օգոստ. 30 իր տոմսակն առած չըլլայ, նորհրդաւան վճռահատութեանն կրնալ պիտի հանգարի։ ՚ի Դիւան
73 օգոստ 28 Խնդ. Ընկերութեան
Հիմնադիր Ժողովոյ

Դրամնիտակ Խնդ. Ատենադպիր
յարական Ընկեր. Տ. Խուբեսեան
րութեան Հայ Եղբայր-
սիրաց, Բէպոպոլի խամ
միջին յարկ Թիւ 2

ԽԱՆ

Խաժմուշակ Բուժէյի պաշտօնը Փիլէ 200.000 ֆի պէհէր թիկով 41 զըշ, պէհէր թիլէով 58 կիպրս կէլէ-ճէցի այն կիպրս նոյտան գուհար ի-նէր խոն, պաշտօն իրէ էլի ոէքիլ փապագ առաստուրալաճոց ազը։

Բուժէյի յողիրի բիլէ 150.000 ֆի պէհէր թիլէով 15 գըշ. պէհէր թիլէով ծն պէշ գըլէօնէն նոյտան կէլմէյէ-ճէք տիր։

Խուջէնէի նիւմէրօ Բօթասիօղլի խոնոս իբինեի նումէրօ Սէրուիկ սաղիգի գըլէ 300.000 ֆի պէհէր գըլ-ճէօի 105 փարա։

Ասաքիրի ծունունէ նանը արիր ի-րադէսինէ լուզումի օլան իբի երեք այն քիլէ Խաժմուշակ Բուժէյի պաշ-տօնը իւէ չալըր անաշտրիս լուզում օլան եուզ էլլի այն քիլէ չալըր մէ նի-բիս ծէրիբէսինաէ օլունեան Ասա-քիրի Շահանէ իլին ծէրիբէի մէզբուր-սէ թէգլիմ օլունմաք իչուն էգլիրա ճանէրի չ երւզ այն զէլէ առդիրի (օն) պտըրաէ մահարիր փիրաթ իլէ թաւ-լիպլէրի էօհրէթսիւնաէ օլում, ինչա-աղայթաղ բալմինին օմուրաւնճու վէնճէհէնտիս կիրեն դաւալը գատի-լէրի ինչա օլունաճագինտան իհա իխ-մէյէ թալիպ օլանլարըն էքսիկ մէզ-բուրաէ Տաթը Շուրայի ասքէրիյէ կէլ-մէլէրի։

27 օգոստոս 1873 Դաթը Սէրասքէրի

Թափխանէի ամիրէ Փապրիգասըր իչին լուզումի օլան օն պէշ պին գըլէ պիրինճի Լէփանթա թափը օլունուր գէլմին եաղըըն պէհէր գըլէօի օն գըւ չ օլարագ թալիպի էօհրէթսինաէ օլում իլուրը բալմինին իւչինճի փա-դար էրթէսի կիւնիւ գարարը գաթի-ի իճրա օլունաճաղընտան իհա էթ-մէյէ թալիպ օլանլարըն էքսիկ մէզ-բուրաէ Տաթը Շուրայի ասքէրիյէ կէլ-մէլէրի։

29 օգոստ. 1873 Դաթը Սէրասքէրի

Այս լրագիրը շաբաթը երեք անգամ կը հրատարակուի, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ շաբաթ օրերը ։ Բաժանորդագրութեան տեղերն են Կ. Պոլիս Զինիլի խանը վերի յարկը թիւ 15 Մասիսի խմբագրատունը

Իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուաց անձնակիները ։

ԻԶՄԻՐ. Աւետիս աղա Տէտէեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Յովսէփ էֆ. Խախիճեան.
ՊՐՈՒՍԱ. Աւետիս աղա Թանիկէրեան.
ԹԷՔԻՐՏԱՂ. Յարութիւն աղա Վարդեխանեան.
ԱՏՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ. Գէորգ աղա Մ. Աստեան.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Խաչատուր աղա Էյմասեան.
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ պատուելի Ջաքարեան.
ՄՈՒՇ. Միրաքէլ աղա Փօթիկեան.
ՎԱՆ. Մ. աղա Խաչիկեան.
ՅՈՓՍԱՆ Միրաքէլ աղա Այճեան.
ՉՕՆԿԵՊ. Նիկողոյոս աղա Տէր Մարգարեան.
ԱՐՁՐՈՒՄ. Թագէոս աղա Յարութեան.
ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐ. Կարապետ աղա Վարդանեան.

Որոնց քաղաքներէ ստորագրութիւն ուզողներն այս տեղերէն մէկուն հետ կրնան թղթակցիլ

ՄԷԼԱՆՕԺԷՆ
ՃԵՐՄԱԿ ՄԱԶԻ ՆԵՐԿԵԼՈՒ
ԳԵՐԱԶԱՆՑ ԴԵՂ

Փարիզի ճարտարագործական գիտութեանց ընկերութենէն յանձնարարեալ վարձատրուած, որ մէկ վայրկեանի մէջ եւ ամեն գոյնով կը ներկէ մազերն ու մօրուքները, առանց մորթին վնաս մը տալու եւ առանց բնաւ հոտ մ'ունենալու ։ Այս ներկը մինչեւ հիմայ գործածուածներուն ամենէն գերազանցն է ։

Կը գտնուի Տէյլա Սուրապի, Զօպան-օղլուի եւ Թիւնիւքեան դեղարաններու ։ Գին 6, 12 եւ 15 ֆրանք ։

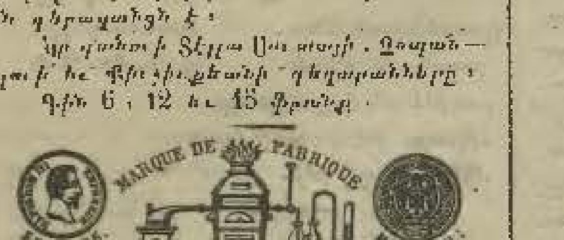

FER QUEVENNE
APPROUVÉ PAR L'ACADÉMIE DE MÉDECINE.
AUTORISÉ PAR CIRCULAIRE SPÉCIALE DU MINISTRE.

ՖԷՐ ՔԷՎԷՆ

Բժշկական ճեմարանէն հաւանութիւն առացած, եւ մինիստրին յատուկ շրջաբերականով հրամայուած ։

Քէվէնի երկաթը (չէլիկ թօզու) արեան նուազութենէ կամ աղքատութենէ յառաջ եկած ամեն հիւանդութիւնները կը բուժէ, առանց գործածողին աղիքները սեղմելու, եւ երկաթ մը գոյն ամեն ոչ ուրիշ ալ աւելորդ չի եւ արժանի է ։

Փորձը հաստատեց թէ երկաթ մը բազմաթիւ պատճառներու մէջ Քէվէնի երկաթին չափ դիւրամարսելի է եւ քիչ չափով գործածուիլ ։

Դատաստան. փարիզի բժշկական ճեմարանին Պուշարտաւ ։

Քէվէնի երկաթը կը ծախուի 100 [10. CENTIG.] չափով շիշը 3 1/2 ֆր.
200 հատապեղով շիշը 5 ֆր.
100 " շիշը 3 ֆր.
Ընդհանուր մթերանոց փարիզ Ռիւ Տէ Փօզ—Աօ. փողոցը 14. Լամիլ ժէնտրի քով եւ ամեն դեղարաններու ։

Քէվէնի կնիքն եւ միրօլինեալ գործածութիւն դրօշմանիշը պէտք է պահանջել ։

BÉNÉDICTINE

ԲԷՆԷՏԻՔԹԻՆ
ԲԵՆԵՏԻԿՏԵԱՆ ԿՐՕՆԱՒՈՐԱՑ ըՄՊԵԼԻՆ

Այս հռչակաւոր ըմպելին տարօք մեծ յաջողած է հասարակութենէն, եւ ամեն սեղանները վրայ կը գտնուի թէ՛ սուրճին եւ թէ ճաշարաններու մէջ ։

Հաստատուած փորձն է այս ըմպելին խորհրդականներէն, մի գործածեցէք հանգարտ ըմպել որ մաքուր եւ առողջութեան համար է, թանձր քեռնելու Բենետիկտեան համակարգ եւ ստամոքսին անմխիթար կենաց ու հյուսուածքներն հոս կը գտնուին

Կը գտնուի Կ. Պոլսոյ գլխաւոր գեղագործներու քով

ԵՐԿՐՈՐԴ ԲՕՆԹԻՆԻ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԿԱԶՈՒՈՐ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ ՇԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ինչպէս են Լիմոնատա, Զօտայի, Սօտա—Ուաթէր, փրփրուն գինիներ

ՀԵՐՄԱՆ ԼԱՇԱՊԷԼ

Վկայեալ եւ շքանշաններով վարձատրեալ մեքենագործէն հնարուած.

Փարիզ, Ֆօպուր Բօասօնիէր թիւ 144

Այս գործիները երեք տարուան թիւոյն համեմատ որ որը 1200էն մինչեւ 10000 շիշ կը հանեն. 1600էն մինչեւ 5500 ֆրանգ գինիներնու փրփրուն գինիները շինելու գործիքներն ալ որ միջին արժանապես են, 30—450 50—1000 շիշ փրփրուն գինի կարասներն եւ 3000էն 5000 ֆրանք գին ունին.

ԽԱՂՈՂԱԿ
ՄԵԾ ԵՒ ՓՈՔՐ ՂՅԱՆՈՎ
Զօօ-ո-ձե- Ի- Գլ-ն-ձի-

Բոլոր տարիներու մեծ վարձատրութեան փորձուած. խիստ պարզ եւ ամուր եւ ամենէն, որ զի ու թեւոր կը քակուի, կը նորոգուի, եւ կը մաքրուի։

Լաւանահրտն ներքին բարձրութիւն հաղորդելու աշխատանոց ու միակն է մնալն որ իւր խողովակներուն ներսակողմն թիթեղներ պղնձով գինիները ոչ չէ բարձրացուած։

ԼԸ Տ'ԻՐԻՄ ՊԻՎԸՐ

Մարմի խնամոց եւ գեղեցկութեան եւ գեղեցկութեան համար ամենախիստ հարկաւոր եւ ընտիր օծանելիք։

L.T. PIVER PARIS A la Reine des Fleurs

Լ. Թ. Բիվէրէն հնարուած հազարի հիւթով
Ընդհանուր մթերանոց փարիզ Պուլվար տը Սթրասպուրկ թիւ 10։

ԱԿՌԱՅԻ ՋՈՒՐ ԵՒ ՓՈՇԻ
ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ
ՏՈՔԹՕՐ Ժ. Վ. ՊՕՆ ԲԺՇԿԻՆ

Այս ջուրն ու փոշին ուրիշ այս տեսակ ջուրերէն ու փոշիներէն հարիւրին 40 աժան գնով կը ծախուին. բայց անուշահոտութեան եւ օգտակարութեան կողմէ զամենն ալ կը գերազանցեն։

Ամեն գլխաւոր դեղագործատան փարմաքոպոլներ եւ հոտաւէտատուներ քով կը գտնուի

Eau et poudre Dentifrices
PERFECTIONNÉES DU DOCTEUR
J.V. BONN

ԱԿՌԱՅ ԾԵՐԱՑՆՈՂ ՋՈՒՐ ԵՒ ՓՈՇԻ
ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ
ՏՈՔԹՕՐ Ժ. Վ. ՊՕՆ ԲԺՇԿԻՆ

Այս ջուրն եւ փոշին ուրիշ ամեն ջուրերէ եւ փոշիներէ գերազանց է. իւր անուշ հոտովն եւ օգտակար յատկութեամբը են առանց ամենէն ալ հարիւրին 40 վար գնով կը ծախուի

Ամեն գլխաւոր դեղագործատանց եւ անուշահոտութեանց վաճառանոց քով կը գտնուի

DRAGÉES-ESSENCE de SIBORO
INJECTION de SIBORO

Փարիզ Ռիւ Տիւ Հավր Թիւ 1

Գլխաւոր դեղարանները կը գտնուի

[illegible]

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԽԻՒԻՒՃԵԱՆ

CAPSULES de RAQUIN au Baume de COPAHU

ՔԱՓՍԻՒԼ ՌԱՔԷՆ . Փարիզի հիւանդանոցներու գեղ. Փարիզի բժշկական ճեմարանէն հաւանուած. որ 100 հիւանդի վրայ փորձուել եւ ամենուն ալ բժշկութիւնը ձեռք բերելէ ետեւ ; Քօբայիբա ուրիշ ամեն տեսակ բաղադրութիւններէն յառաջ գտած է, յայտնելով մասն գամայն թէ այս Պօդաիւը գիւրութիւնը կը հասցնէ ստամոքսի մէջ, եւ անախորժ զզուանքն չ'պատճառեր բնաւ ։

Կը գտնուի Փարիզ Ֆօպուր Սէն Տընի փողոց թիւ 78. եւ ամեն դեղագործաց քով

VESICATOIRE D'ALBESPEYRES

ԽԱՐԱՆ ԱԼՊԷՍՓԷՅՐԻ Որ Գաղղիոյ, Բելճիգայ եւ Միացեալ Նահանգաց զինուորական հիւանդանոցներուն մէջ ընդունուած է, եւ արագ ու կանոնաւոր ներգործութիւն ունի։ Մէկ մի խարան իր կանանչ կողմն Ալպէսփէյրի ստորագրութիւնը պէտք է ունենայ ։

Փարիզ, Ֆօպուր Սէն—Տընի փողոց թիւ 78. եւ ամեն դեղագործաց քով կը գտնուի։

CAPSULES DE RAQUIN AU COPAHU

HÉMORRHOÏDES
ԷՄՕՌՕԻՏ
ԱՐԻՒՆԱՀՈՍՈՒԹԻՒՆ
ՓԻՒԼԻՒԼ Է ԲՕՄԱՏ ՏԸ ՄՕՐՏԻՕՒ
ՏՕՔԹՕՐ ԼԸՊԷԼԻ

Այս հատապեղն եւ օծանոն փարիզի պէտքոյ նոյն գիւղ եւ խոտիլոյ բժշկական ճեմարանէն հաւանուած, եւ ամենայն կայսրութեան խորհրդէն ընդունուած են. եւ գերազանց յատկութիւններ ունին արեան հասանք քիչ ատուր մէջ դադրեցնելու եւ ցաւերն անցընելու, առանց անդրադարձման վտանգի։

Աքսորախառն փոքրիկ հատապեղին շիշն է 3 ֆր. Աքսորախառն հիւթով հատապեղին շիշն է 4 ֆր. իսկ օծանոյն շիշը 3 ֆրանք ։

Կը գտնուի փարիզ Ռիւ Լաֆայէթ փողոց թիւ 113. եւ ամեն երկրի դեղարաններ ։

ROB BOYVEAU LAFFECTEUR

ՌՕՊ ՊՈՒԱՎՕ ԼԱՖԷՔԹԷՕՐ

Հաւանութիւն առացած Գաղղիոյ, Բելճիոյ Աւստրիոյ եւ Ռուսիոյ մէջ. եւ Տօքթոր Ժիրոտօ տը Սէն—Ժէրվէի ստորագրութեամբ վաւերացուած։

Արեան մաքրելու գործածուած ամենէն անուշ եւ ազդու դեղն է, եւ թէ պէտք է վտանգաւոր հիւանդութեանց համար հաստատուած է, որ 25 տարիէ ի վեր փորձուած է։ [illegible]

Կը գտնուի փարիզ Ռիշէր փողոց 12. եւ Կ. Պոլսոյ Տէյլա Սուրապի, Զօպանօղլու եւ Թիւնիւքեան դեղարաններ։

ՍՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԼՈՆԴՐԱՅԻ ԳՈՒՄԱՐՆԱՆՈՑԻ ԳԻՆԸ
29 ՕԳՈՍՏՈՍ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼՈՒՍԱՅԻ ՀԵՏ 100ին ԳՈՒՄԱՐԵԱԼ

Խմբագիր 3 առ 100 լոքսրէշ	109 1/4
Թիւրքիա	23, 1/2

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳՈՒՄԱՐ
29 ՕԳՈՍՏՈՍ

Անգղ. լիրա	դուրուշ	109,20
Նաբոլէոն ոսկի	»	87, 6
Հոլլանտիայ ոսկի	»	89 40
Օրդինօ	»	51, 20
Չինգ ֆրանք	»	—
Մէճիտիէ	»	102 25
Պէշլիկ	»	120 20

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՒՊՈԼԻՍ 29 ՕԳՈՍՏՈՍ
ԱՐՄՏԻՔ

Ցորեն կարմիր	Պէլօսդօլլա	41	— 43
» »	Ազագ		—
» »	Պոլիսի		—
» »	Ռուսիա		—
»	Թէքիրտաղ		—
» կակուղ	Ազագ		—
» »	Պէլօսդօլլա	35	— 40
Ցորեն Թուրքիա		40	— 42
Ցորեն կակուղ Պուրկաս		—	—